

GUTENBERG

Suomen Kirjaltajaliiton äänenkannattaja

• N:o 11 •

Finska Typografförbundets organ

Marraskuu 1 November	Tilaushinta — Prenumerationspris Koko vuosikerta — Helt år 3 m. Irtonaisnumero — Lösnummer à 30 p.	Toimitus — Redaktion J. Höglund V. Forsström Vastaava — Ansvarig	Ilmoitushinta — Annonpris Petiiti-riviltä } 25 p. Per petitrad }	5:s vuosikerta 1897 5:te årgången
-----------------------------------	--	---	--	--

Suomen Kirjaltajaliitto. Finska Typografförbundet.

Tiedonantoja Liittohallitukselta:

Kristiinasta on saapunut seuraava sähkösanoma:

„Kristiina 25 p. lokak. Työlakko.

Ojala“.

Osaston vastausta Liittohallituksen lähettämään kirjeeseen odotetaan.

Vuosineljänneksille lähetettäessä saa Turun osasto Liiton varoista pidättää 25 m. matka-avun varalle.

Rauman Kirjaltajaklubi on hyväksytty osastoksi Liittoon.

Kolmannen vuosineljänneksen tilit ovat saapuneet Helsingin, Oulun, Kuopion, Maarianhaminan, Turun, Vaasan, Porvoon ja Tampereen osastoilta.

Esiintulleesta syystä huomautetaan, että uusia jäseniä ei oteta ainoastaan Matka-apurahastoon sekä ettei Matka-apurahaston jäsenellä, joka on yhtynyt Liittoon, ole oikeus Liitosta eroessaan uudestaan kuulua ainoastaan Matka-apurahastoon.

Tilastollisia tietoja on saapunut seuraavista painoista:

Majlund & Lyytisen kirjap., G. E. Jansson & Kumpp. kirjap., Uusi Kirjap.-yhtiö ja Aamulehden kirjap. Tampereella. — Turun Kirjapaino-osakeyhtiö, Turun Suomal. kirjap. ja sanomal. osakeyhtiö ja G. V. Vilénin kirjapaino Turussa. — Filip Varénin kirjap., Satakunnan kirjap. ja Otto Andersinin kirjapaino Porissa. — K. G. Gummeruksen kirjap. ja Keski-Suomen kirjap. Jyväskylässä. — O. V. Backmanin kirjap. Iisalmella. — J. E. Äsvikin kirjap. Kemissä. — Vuoksen kirjap. Käkisalminella.

Liittohallitus.

Förbundsstyrelsens meddelanden:

Från Kristinestad har anländt följande telegram:

„Kristinestad den 25 Okt. Arbetsinställelse.

Ojala“.

Afdelningens svar på Förbundsstyrelsens skrivelse inväntas.

Vid kvartalsredovisnings insändande äger Åbo afdelning rätt att af förbundsmedel innehålla 25 m. för utbetalande af reshjälp.

Raumo Typografklubb är godkänd såsom afdelning i Förbundet.

Tredje kvartalets redovisning har insändts af Helsingfors, Uleåborgs, Kuopio, Mariehamns, Åbo, Wasa, Borgå och Tammerfors afdelningar.

Af förekommen anledning meddelas att nya medlemmar icke intagas endast till Reshjälpskassan samt att reskassemédlem hvilken tillhört Förbundet, men utgått ur detsamma, icke äger rätt att vidare tillhöra endast Reshjälpskassan.

Statistiska uppgifter hafva insändts från följande tryckerier:

Majlund & Lyytinen's tryckeri, G. E. Jansson & C:os tryckeri, Uusi Kirjapaino-yhtiö och Aamulehtis tryckeri i Tammerfors. — Turun Kirjapaino Osakeyhtiö, Turun Suomalainen kirjapaino ja sanomalehti Osakeyhtiö och G. V. Viléns tryckeri i Åbo. — Filip Varéns tryckeri, Satakuntas tryckeri och Otto Andersins tryckeri i Björneborg. — K. G. Gummerus tryckeri och Keski-Suomis tryckeri i Jyväskylä. — O. V. Backmans tryckeri i Iisalmi. — J. E. Äsviks tryckeri i Kemi. — Vuoksens tryckeri i Kexholm.

Förbundsstyrelsen.

Ilmoitettuja jäseniä. Anmälda medlemmar.

Helsingin osastosta: — *Från Helsingfors afdelning:* Henriksson, Axel Edvard, latoja, sättere, 7/7 67. — Bärlund, Adolf Albert, latoja, sättere, 10/6 68. — Vickström, Karl Vilhelm, latoja, sättere, 26/3 73. — Vesterling, Karl Arvid, latoja, sättere, 4/10 65. — Nybäck, Verner Samuel, latoja, sättere, 11/11 71. — Eklund, Alexandra, latojatar, sättarinna, 25/7 59. — Sundberg, Kaarlo, latoja, sättere, 20/5 67. — Nikulainen, Gustaf Vilhelm, latoja, sättere, 10/5 60. — Ljungqvist, Emil Alexander, latoja, sättere, 22/12 77.

Rauman osastosta: — *Från Raumo afdelning:* Lindström, Matti Viktor, latoja, sättere, 24/2 64. — Juusten, Paul Johan Viktor, latoja, sättere, 21/1 71. — Renvall, Viktor Emanuel, painaja, tryckare, 10/10 71. — Grönroos, Karl Kristian, latoja, sättere, 13/11 76. — Engrén, Karl Isak, latoja, sättere, 23/7 77. — Koskinen, Oskar Mauno, latoja, sättere, 11/12 75.

Turun osastosta: — *Från Åbo afdelning:* Johansson, Johan Albert, latoja, sättere, 9/8 67.

Kuopion osastosta: — *Från Kuopio afdelning:* Rothberg, Otto Napoleon, latojaopp., sätterelev, 6/7 79. — Antikainen, Edvin Erhard, latojaopp., sätterelev, 8/1 76.

Tampereen osastosta: — *Från Tammerfors afdelning:* Vehanen, Johan Adolf, latojaopp., sätterelev, 24/5 79. — Lundgrén, Evert F., painaja, tryckare, 11/3 ?.

Vaasan osastosta: — *Från Vasa afdelning:* Henriksson, Johan Evert, latoja sättere, 12/3 68.

Yhtyneitä jäseniä. Inträdande medlemmar.

Helsingin osastosta: — *Från Helsingfors afdelning:* 618. Pettersson, Thure Abdon. — 619. Alm, Karl Jakob. — 620. Helstén, John Gustaf Valfrid. — 621. Sandberg, Karl Albert. — 622. Nyman, Artur Vilhelm.

Porvoon osastosta: — *Från Borgå afdelning:* 623. Blom, Evert. — 624. Lindroos, August.

Kristinans osastosta: — *Från Kristinestads afdelning:* 625. Ojala, Hjalmar Leander. — 626. Huldén, Karl.

Muuttaneita jäseniä. Afflyttade medlemmar.

Vaasan osastosta: — *Från Vasa afdelning:* 410. Lindholm, 612. Ojala, till Åbo, Turkuun.

Turun osastosta: — *Från Åbo afdelning:* 555. Laaksonen, ei tiedetä minne, vistelsen obekant. — 554. Marjanen, Oskar Robert, Uuteenkaupunkiin, till Nystad

Tampereen osastosta: — *Från Tammerfors afdelning:* 465. Snellman, Verner Samuel ja 467. Helenius, Kaarlo, ei tiedetä minne, vistelsen obekant.

Eronneita jäseniä. — Utgående medlemmar.

Helsingin osastosta: — *Från Helsingfors afdelning:* 61. Hyvärinen, Antti, 94. Blåberg, Fredrik, 97. Törnqvist, Maria Sofia, 101. Gustafsson, Ma-

ria Alexandra, 103. Mattsson Anna Maria, 106. Sundström, Julius, 154. Lager, Axel Fredrik, 175. Vickstedt, John, 176. Fagerholm, Karl, 177. Lindroos, Frans Alfred, 178. Ekberg, Karl Oscar, 181. Nyberg, Emil, 232. Lamberg, Johan Evert, 233. Asp, Karl Ferdinand, 261. Lönnroth, Carl Henrik, 262. Kuusisto, Alexander, 272. Lönnfors, Erik Johan, 292. Sjöblom, Gustaf Adolf, 298. Vesterlund, Karl Emil, 375. Viberg, Arthur, 383. Pelander, Ernst Edvard, 387. Venäläinen, Oskar, 388. Frenckell, A. R., 407. Toivonen, Oskar, 485. Juvenius, Kaarlo, 506. Sundström, Sixtus Josef, eivät ole suorittaneet jäsenmaksujaan, för bristande medlemsafgifter.

Turun osastosta: — *Från Åbo afdelning:* 540. Salmi, Alfred Alexander, 568. Henriksson, Uno Emil, eivät ole suorittaneet jäsenmaksujaan, för bristande medlemsafgifter.

Tampereen osastosta: — *Från Tammerfors afdelning:* 448. Lagström, Johan Oskar, 452. Niemi, Juho, 471. Saxbäck, Edvard, eivät ole suorittaneet jäsenmaksujaan, för bristande medlemsafgifter.

Kuopion osastosta: — *Från Kuopio afdelning:* 326. Toivonen, Kustaa Oskar kuollut, död.

Porvoon osastosta: — *Från Borgå afdelning:* 355. Vickström, Karl Vilhelm, ei ole suorittanut jäsenmaksujaan, för bristande medlemsafgifter.

Oulun osastosta: — *Från Uleåborgs afdelning:* 443. Kosonen, Antero Adam, ei ole suorittanut jäsenmaksujaan, för bristande medlemsafgifter.

Oikaisu. Tampereen osastohallitus ilmoittaa, että 501. Nurmi, joka viime numerossa ilmoitettiin eronneeksi, edelleenkin kuuluu Liittoon.

Rättelse. Tammerfors afdelningsstyrelse meddelar att 501. Nurmi, som i föregående nummer anmäldes ha utträd, fortfarande tillhör Förbundet.

Konflikt i Kristinestad.

Lördagen den 23 okt. ankom från Kristinestad den något förbluffande underrättelsen att stråjk utbrutit å den svenska tidningens tryckeri. Telegrammet som meddelade detta var dock så knapphändigt affattadt att orsaken icke framgick ur detsamma. Förbundsstyrelsen, till hvilken det var adresserat, ansåg sig emellertid icke kunna vidtaga någon åtgärd i saken, emedan därom intet förut meddelats eller Förbundsstyrelsens medling för tvistens biläggande icke åberopats, beslöts att underrätta de stråkande härom samt invänta närmare detaljer. Par dagar senare anlände också en skrivelse hvare bl. a. meddelas följande:

Å tryckeriet arbeta tre utlärdade sättere, hvilka det åligger att sköta om tidningen samt utföra alla förekommande civila arbeten och utgör lönen härför 80 mark i månaden förutom ombrytaren, som erhåller 100 mark. Nu ha principalerne ansett att kostnaderna blifva för dryga för tidningen och beslutit minska personalen med en sättere. Dessa tycka emellertid att arbetet blifver därigenom för hårdt för en så ringa lön. Manuskriptet anländer t. ex. om måndagen kl. 11 f. m. och skall vara utsatt tisdag kväll. Med den nuvarande arbetskraften har det äfven varit möjligt, men om den minskas, få nätterna sättas till och arbetstiden förlänges härigenom i ganska hög grad, hvarför alla sättere beslutit stråjka, och anhålles om förhindrande af att andra arbetskrafter icke anlända till orten.

Vi kunna icke förstå, hvarför saken ej först kommit under diskussion i Kristinestads förbundsafdelning, ty att den skulle behandlats därstädes

frångår ej af de hittills erhållna meddelandena. Vi hoppas dock att frågan ännu kan uppgöras i godo.

Som en kuriositet intaga vi följande notis ur Kr. t. hvilken relaterat förhållandena å tryckeriet och som äfven kan anses vara ett prof på tidningens fina skriftsätt:

Tryckeriet. Trenne af sättnarne vid vårt tryckeri ha uppsagt sin tjänst och ämna efter fjorton dagars tid afresa från orten. Orsaken härtill är den, att bolaget, som ej ansåg sig kunna employera mer än tvänne konstförvandter, på grund af den höga lön dylika herrar fordra, uppsade en bland dem ur tjänsten med den påföljd att alla tre behagade stråjka. I trots af detta lilla missöde skall intet hindra tidningen från att utkomma på de bestämde utgifts dagarna.

Vi måste antaga af ofvanstående, att redaktionen ej håller synes ha det så rasande godt, ty icke skulle den väl kasta så sneda blickar på folk med den kolossala lönen af 80 mark i månaden. Bladets arbetarevänlighet kommer äfven genom den i full belysning.

En sådan missaktning och ett sådant bemötande som Kristinestads tryckeri tyckes bjuda arbetarne, torde nog betaga lusten för antagande af kondition på platsen. På ordentliga arbetare behöfves icke ens göras förhoppning. Hvem i längden kommer att vinna på saken lämna vi osagdt, men tro att tidningens skryt om regelbundet utkommande i sådant fall snart nog kan komma på skam.

Mitä olisi tehtävä?

Tämä kysymys tunkeutuu aina esille, kun vaan jossain huomataan puutteellisuutta, — ja puutteellisuutta sitä on kaikkialla. — Näiden puutteellisuuksien poistamiseksi on nykyäika muodostunut seurojen ja yhdistyksien aikakaudeksi, joka ehkä lieneekin paras tähän asti tunnetuista keinoista, jonkun asian perille viemisessä, sillä niiden kautta selvimmän saadaan tietää yleinen mielipide jonkun paheen tai hyveen olemassa olost, poistamisesta tai ehkä enentämisestä y. m. s. Mutta ennenkuin ryhdytään „yhteisvoimin“ jotakin yleisempää toimimaan, on välttämätöntä, että tuo toimiva joukko eli yhdistys muokkailee oman keskustansa tai omat jäsenensä sellaisiksi, että niissä itsessä mahdollisimman vähä löytyy moittittavan arvoista — täydellisiksi eivät ne milloinkaan tule.

Kun nyt Suomen kirjaltajatkin, aikakauttansa seuraten, ovat muodostuneet yhdeksi isoksi yhdistykseksi, valvomaan omia etujaan ja oikeuksiaan, sekä kohottamaan ammattiaan siihen asemaan, jossa se tulisi saamaan sen arvon ja tunnustuksen, mikä sille ennen muita käsityö-ammattia on tuleva, olisi etupäässä tärkeintä, että sen jäsenet itsekohtaisesti pyrkisivät keskuudestaan poistamaan sen, mikä poistettava on, ja mikä on poistettavissa, sekä koettaisivat niinhyvin tavoissa kuin käytöksessäänkin vakaantua siihen suuntaan, että yleinen — ja ylhäisempään — mielipide heitä kohtaan tulisi myötäisemmäksi, kuin se vielä nykyään on. Tämän tällaisen mielipiteen saavuttaminen on minusta siksi välttämätöntä, että ilman sitä en usko asiainmenestyvän siihen suuntaan kuin toivottava olisi, ei ainakaan varsin joutuun. Luonnollista myöskin on, että jos parannuksia toivotaan ulkoapäin, pitää sisus ensin olla siksi puhdas, että se katsotaan parannuksen arvoiseksi.

„Gutenbergissa“ on tuon tuostakin ollut kirjoituksia esim. siitä, kuinka jotkut ammattikuntamme jäsenet, „loiskasvit“, kerjuulla eli n. k. „fektauskonstilla“ elättävät itseään, sekä varsinkin maaseuduilla, siten alentavat ei ainoastaan omaansa, vaan koko ammattikunnan siveellistä arvoa sivullisten silmissä. Ken on liikkunut maaseutukaupungeissa, tietää hyvin missä määrin ne vaikuttavat toisten olinehtoihin, puhumattakaan siitä, että usein pidetään kaikki saman arvoisina. Yksin tämäkin jo on suureksi haitaksi niille, jotka tahtovat, että muutkin pitäisivät heitä rehellisinä kansalaisina, ja täysillä oikeuksilla puolustaa am-

mattikuntaansa, sekä saavuttaa luottamusta ei ainoastaan toveriensa, isäntiensä, vaan myöskin yleisön keskuudessa. Ja jota esteettömimmän se saa jatkaa, sitä useamman seuraajan se saa, — sillä laiskuudessa eläminen on monenkin mielestä vielä parempaa, kuin kunniallinen työnteko, — ja sitä horjuvammaksi käy yleinen luottamus meitä kohtaan. Siitä taas on seurauksena, että sitä vähemmän annetaan arvoa kaikille meidän kohtuullisimmillekin vaatimuksillemme.

Näitä ajatellen, johtuu ehdottomasti mieleen kysymys: „Mitä olisi tehtävä senkin asian auttamiseksi?“ Autettavissa sen kyllä luulen olevan, mutta miten? siitä saatetaan olla hyvinkin erimielisiä. Kumminkin uskallan esittää omani, sekä pyytää edeltäpäin anteeksi, jos olen väärällä puolen.

Ensiksikin on otettava esille syy — ja se on suureksi osaksi yksilön omassa luonteessa. Mutta on kait annettava esimerkin vaikutuksellenkin arvonsa, sekä muille sivuseikoille. Kun nyt on puhe heikoista luonteista — sillä heikkoluonteisiksi voimme juuri nuo „fakti“-sankarit lukea, — on syy juuri johtunut esimerkistä. Vielä kymmenkunta vuotta takasinpäin oli juopotteleminen painoissa hyvin yleistä. Niihin aikoihin se oli niin tavallista, että miltei joka päivä oli joku joukosta juovuksissa. Ja ken oli se, joka väkijuomat kanto? „Späne“, tai muu oppilainen, ja jos oli oikein hyvin onnistuttu, sai hänkin silloin tällöin osansa. Tällaisissa olosuhteissa ollen, oli luonnollista, että yhdestä ja toisesta, samalla kuin he pääsivät ulos opista, myöskin tuli „ulosoppinut“ juoppo. Muodostui sitten ajanvaatimukset, samalla kuin yhteiskunnan vaatimuksetkin, ja niitä kumpiakaa ei tällainen „ulosoppinut“ enää voinut tyydyttää, joten tuli „maantie eteen, sauva käteen“ — ja elinehdot ovat sielläkin täytettävät. Se vielä kävi hyvin laatuun ensimmäisille työkomppanien anteliaisuuden perustuksella, mutta kun yhä uusia tähän anteliaisuuteen vetoovia ilmestyi, loppui komppaneiden kärsivällisyys — ja niin perustettiin matka-apukassoja, joista määrättyillä ehdoilla annettiin säädetty summa. Tämä oli kyllä terveellinen toimenpide niiden hyväksi, jotka olivat antajina, vaan ei niille, jotka olivat saajina, jonka vuoksi viime mainitut luulivat olevansa pakoitetut kääntymään sivullisten puoleen, — ja kuin yksi ensin alkoi, oli toiset heti valmiit seuraamaan esimerkkiä, varsinkin, kuten alussa mainitsin, maaseutukaupungeissa ja muualakin.

Tässä minun mielipiteeni mukaan syyt ja seuraukset lyhyesti lausuttuna. Myönnän, että on lukemattomia muitakin syitä, jotka vaikuttavat samoja seurauksia, mutta niitä ei tila myönnä luetella.

Nyt on kysymys, miten ne seuraukset poistetaan. Rohkenen siinäkin asiassa lausua mielipiteeni, ja uskon, että jos sinne päin toimitaan, saamme parhaiten ratkaistuksi toisenkin kysymyksen: „Miten saataisiin tuo suunnaton oppilasmäärä poistetuksi?“

Tiedämme kaikki, kuinka suuri vaikutus raitiusliikkeellä on aikakauteemme, ja ennen kaikkea meihin työmiehiin nähden, sillä tuskin enää millään alalla kärsitään juoppoja, — ei aina kohtuusjuoppojakaan. Kun nyt kumminkin kirjaltajain ammatissa, niin vähälukuinen kuin se vielä Suomessa onkin muihin ammatteihin verraten, ei-raittiitten luku on suurena enemmistönä, on se luonnollista, että yhä useampia ammattikunnan jäsenistä joutuvat tuohon puheenalaiseen tilaan — toisten armoilla elämiseen. Juomari, niin minä kuin muutkin, on vaan pahana esikuvana oppilaille, houkutteliana työtovereille, ja — mikä on pahinta — epäluotettavana työmiehenä, jonka isännät, pahimmasta pulasta päästyään, armotta työntävät maantielle, jossa häntä pakoittaa turvautumaan kaikkiin keinoihin. Oppilaita lisätään, sillä ne eivät kuitenkaan ensivuotina uskalla pitää vapaita päiviä, ja onhan niistä hiukan apuakin, jahka ehtivät vähän oppia, ja jos saadaan yksikin säännöllinen työmies, koetetaan sen turvin oppilaslauman kanssa rähjätä eteenpäin. Häätätilassa otetaan taas lisäksi joku sivukulkeva taituri, ja jos ei hän ole raitis,

saa hän heti kiireen loputtua sen tiedon, ettei ole enää työtä. Mutta sillakin ajalla on oppilais hänestä saanut hyvän esimerkin, ja aikojen kuluttua seuraa hän samoja jälkiä. Tässä suurin syy minun kokemuksen jälkeen siihen luonnottomaan oppilassysteemiin, ja myöskin siihen, että löytyy niin paljon „työttömiä“, jotka sitten sopivilla keinoin kostavat sitä yhteiskuntaa, joka heidät on työntänyt pois keskuudestaan. „Kannikkapolitiikan“ yhteydessä vaikuttaa se sen, että säännöllisetkin siitä tavallansa kärsivät.

Mutta jos asiat olisivat toisin, olisivat myöskin suhteet toisin. Jos jossakin kirjapainossa olisi esim. kaikki taiturit raittiita, olisi siitä se välttämätön seuraus, että heitä ei maantielle työnnettäisi, vaan kaikin tavoin koetettaisiin heille hankkia ansiota elatuksen saantiin, — ja oppilasta ei suinkaan suurin prosentti, kuten nykyään on laita, joutuisi ei-raittiitten lukuun, eikä myöskään „ulostyönnettyksi“, vaan saisivat pysyä paikallaan — ja silloin ei myöskään oppilasluukua yli tarpeellisuuden rajan lisättäisi. Jos taas koko ammattikunta olisi raitis, niin — sen seuraukset arvannee jokainen ilman pitempiä selvityksiä. Silloin olisi todellakin Kirjaltajainliitto se, joka hallitsisi ammattia — ja ehkä osalta yleistä mielihäntäkin —, eikä päin vastoin, kuten nykyoloissa.

Jos kerran tunnustamme, että tuollaiset kerjäväiset jäsenet ovat koko liitolle häpeäksi, niin pyrkikäämme tekemään jäsenistämme omin avuin aikaantulevia yksilöitä, ja silloin sellaiset kokonaan keskuudestamme häviävät. Silloin myöskin oppilassysteemit muuttuvat ihan itsestään, ja kaikille meidän vaatimuksillemme olisivat isännät silloin paljon myöntyväisempiä, kuin nyt.

Toivoisin, että kaikki kirjaltajayhdistykset, ottaisivat tämän asian miettiäkseen, sekä käytännössä mieskohtaisesti toteuttaakseen, ja minä taakaan, että silloin olemme ottaneet suurimman tähän astisista edistysaskeleistamme — olemme siveellisesti voittaneet oman itsemme — ja ratkaisset kaksi vaikeinta kysymystä. — *tti.*

Vapaita sanoja. Fria ord.

Gutenbergin Toimitukselle.

Olemme täten pakoitetut julkisuudessa panemaan vastalauseemme ja lausumaan syvimmän mielipahamme hra faktori Hj. Öhrnbergin lausuntojen johdosta Tampereen kirjaltajayhd. viime syyskuun kokouksessa, joilla hän ilkeästi ivasi sanomalehtilatojille painoissa johtuvan työpäivän pituus-suhteita. —

Luulisimme henkilön, joka on faktorin asemassa kirjapainossa, tietävän ja tuntevan olot paremmin, kuin näkyy käsittävän faktori Öhrnberg.

Ei milloinkaan ole pitkät työpäivämme johtuneet faktori Öhrnbergin mainitsemista syistä. Tampereella, lokak. 28 p:nä 1897.

Tamp. Uutisten kirjapainon latojattaret.

En fråga till vederbörande.

Hvart hamna de medel, hvilka säsom plikter för försummelse o. dyl. afdrages från arbetarnes löner å N. Pr:s tryckeri?

Intresserade.

Sekalia. Svibel.

En blifvande rekordman. På ett af stadens tryckerier finnes en sättnare som öfverträffar t. o. m. de argaste sättnaskiner. Personen i fråga är så snabb i vändningarna, att han knappast behöfver taga i vinkelhaken förrän arbetet, på hvilket andra dödliga skulle använt en hel dag, är klappat och klart. När han erhåller ett sådant arbete på kvällen 5 minuter före 7 är det redan färdigt följande morgon 5 minuter öfver 7. Det låter som en skepparhistoria, men är dock renaste sanningen.

Kirjoituskilpailun

tulokset julistettiin liittohallituksen ylimääräisessä kokouksessa v. k. 11 p. Kirjoituksia oli saapunut 4 Helsingistä, joista 1 ruotsinkielinen, 2 Porvoosta ja 1 Oulusta, kaikki suomenkielisiä. Sitä paitsi saapui täältä Helsingistä yksi yli määräraajan, vaan jota sen myöhästymisen takia ei voitu ottaa kysymykseen ollenkaan. Näistä sai 1:sen palkinnon nimimerkki „Ergo“ (E. J. Ehnberg) Helsingistä, ja toisen nimim. „O.“ (O. Korhonen) Porvoosta. Lähinnä näitä oli nimim. „Yritys“ (J. J. Harju) Oulusta.

Aluksi julkaisemme tässä palkinnonsaaneitten kirjoitukset sekä tilan myöntäessä myöskin toisia.

Mikä on liitto ja miksi meidän tulee siihen kuulua?

Tämän vuoden alkaessa aloitti, kuten jokainen tiedämme, myöskin liittomme, meidän koko maata käsittävä keskinäinen yhteytemme, toimintansa. Kauvan oli siitä jo puhuttu ja kauvanpa kestikin ennenkuin se alkuun saatiin, vaan taitaapa vielä kulua aikoja ennenkuin se on sillä kannalla, että sitä todenteolla voi kutsua „Suomen Kirjaltajaliitoksi“. No niin, eipä ihmettäkään, sillä onhan koko tuo yritys jotain aivan uutta, jotain ulkomaalaiselta haiskahtavaa, jota ei ennen vanhaan voitu ajatellakaan, että nim. kaikki saman ammatin, saman taidon palvelijat koko maassa alkaisivat yhtä nuoraa vetämään ja yhteisillä voimilla saman lipun alla, kukin omalla kulmallaan, samaan suuntaan työskentelemään! Juuri tämä „uutuus“, yhdistettynä vanhoilliseen luonteeseemme, onkin luullakseni ainoana syynä siihen, ettei nuoren liittomme ensi askeleet ole olleet niin ripeät kuin toivoa sopisi. Kaikkeaa uutta ja outoa epäillään ja asetetaan sitä kohtaan odottavalle kannalle, jotta saataisiin nähdä mitä tuosta tuleekaan, sillä onhan ilman ilmoitettuja puuhia ennenkin tultu toimeen. — — —

„Mikä on siis liittomme?“ tuo kysymys on monen mielessä, „mikä on sen tarkoitus ja — ennen kaikkea — mitä *hyötyjä* on minulla siitä jos sinne kuulun?“ Tässä kysymyksessä koitan puolestani esiintuoda ajatukseni — tehköt niin muutkin, ehkä sitte saamme selvyttä, sillä „puhuen asiat selvenevät“.

Jos seuraamme mitä asiaa hyvänsä maailmassa, niin huomaamme piankin, että nykyään yksi ihminen on hyvin vähäinen, vaan että ihmiskunta on suuri. Yksi ainoa henkilö saa hyvin vähän aikaan, hän elää ja — häntä tuskin huomataan. Nykyaika vaatii suurta ja tätä aikaansaadaksemme on meidän kaikilla aloilla yhdistäyminen, lyömään pienet voimamme yhteen, saadaksemme jotain pysyvää aikaan. Missä olisivat kaikki suuret nerotuotteet, jos ainoastaan jokainen olisi omaa köyhtään vetänyt? Jo omassa ammatissamme huomaamme, kuinka, kun yksi tekee yhden työn, toinen toisen, yksi latoo, toinen painaa j. n. e., saamme jotain aikaan, mitä yksin tuskin voisimme ajatellakaan. Sama periaate on myös yhdistys- ja liittohommisamme. Yhdistyksiin yhtyneinä on meillä paljo enemmän voimaa ja tarmoa asioitamme parantamaan kuin jos olisimme hajautuneina sinne tänne, jokainen vaan ajatellen itseään. Eri mielipiteet yhtyvät, erilaiset kokemukset samassa asiassa sen selvittävät ja päättävät sen mukaan mikä kaikille yhteisesti on parasta, ja kaikki sitte yksimielisesti toimivat epäkohtien poistamiseksi ja asian parantamiseksi — eikö silloin *täydy* jotain aikaansaada? Onhan meillä siinä asiassa jo siksi paljon kokemusta, mitä heikot yhdistyksemme eri paikkakunnillaan tähänasti ovat aikaansaaneet, jota ilman niitä ei koskaan olisi syntynyt.

Kun nyt eri seuduissa työskentelevät yhdistykset paikkakunnillaan saavat muutoksia aikaan, eikö siis, jos nämä eri yhdistykset vielä keskenään yhtyvät samaan suuntaan toimimaan, saataisi paljo enemmän aikaan. Siinähan onkin liittomme. Jokainen meistä työskentelee urallaan, monet keskenään panevat voimansa liikkeelle paikkakunnillaan ja koko tuo toiminta yhtyy yhdeksi

suureksi verkoksi, jonka eri lankoja hoitaa yhteisesti valittu hallitus. Tämähän on pieni tasavalta, jossa jokaisella on samat oikeudet ja samat velvollisuudet, jokaisella yhtä suuri sananvalta ja yhtä suuret edut kuin toisellakin. Jos yksi joutuu hätään, on hänellä *oikeus* vaatia apua toiselta ja jokaisen *velvollisuus* on auttaa toistaan.

Liittomme säännöt selvästi osoittavat mikä tarkoitus yhteistoiminnallamme on ja miten sen eri tehtävät jakaantuvat ja yhtyvät, joten siitä on turha ryhtyä tässä lähemmin puhumaan. Muutamalla sanalla tahdon kuitenkin vielä koskea erästä kohtaa, jossa paljo erimielisyyttä tahi oikeimmin sanoen tietämättömyyttä löytyy. Usein kuuluu lausuttavan, että nythän sitä voisi erota yhdistyksestä kun kuuluu liittoon. Tämä lausunto heti osottaa, ettei liiton sääntöjä ole edes luetukaan. Liittomme on, kuten jo edellä olevasta näkyy, yhteys eri paikallisyhdistysten kesken, samaten kun yhdistys on yhteys eri jäsenten kesken. Yhdistys tai klubi on siis siinä jäsenenä ja koska me olemme jäseniä yhdistyksessä niin olemme tietysti myös liitossa. Me yksilöt siis yhdistyksemme kautta aikaansaamme tuon kokonaisuuden, emmekä siis voi ajatellakaan, että yhdistykset ja liitto olisivat jotain erinäistä.

Saadaksemme aikaan jotain kokonaista, joka vastaa tarkoitustaan ollen kaikkien yhdyssiteenä, on aivan välttämätöntä, että jokainen siihen kuuluu. Niinkauvan kuin yksikin on siitä pois, ei se vielä ole sitä, mikä sen oikea tarkoitus on. Olen kuullut monesti lausuttavan „enhän minä mitenkään yhteishomia vastaan ole, vaan en tahdo siihen sentään kuulua; kyllähän ne hyvät ovat, mutta ei minulla ole halua ja eihän minua tuolla niin kaivatakaan“ j. n. e., välistä vielä lisäämällä, että „eihän sinne kaikki muutkaan kuulu“, puhumattakaan kalliista jäsenmaksuista y. m. s. verukkeista. Tämmöiset lausunnot täydellisesti osottavat, että ei vielä käsitetä tahi ei tahdota käsittää mitä yhteys ja kokonaisuus ovat. Ei kuuluu ihminen voi olla puolueeton tällaisessa asiassa: joko hän on *myötä* eli *vastaan*. Se meistä kirjaltajista, joka ei tahdo yhteistyöhömmä ryhtyä ja liittoomme kuulua, on jo siten, että hän pysyy yhteisistä pyrinöistämme erillään, kuitenkin valmiina työn mahdollisia hedelmiä jakamaan, meitä ja siis liittoamme vastaan. Jo sillä, että hän ei kuuluu organisaatioon, vähentää hän siitä yhden jäsenen ja särkee siten kokonaisuuden, heikentaen yhteisiä voimiamme ja työkykyämme. Yksinään tuo tieto, että ainoastaan osa kokoontuu yhteisiin toimiin, toisen osan välinpitämättömänä katsellen päältä — tahi, mikä vieläkin pahempi — edellisten toimintaa suorastaan vastustaen, ei suinkaan ole omiaan toisissa intoa herättämään.

Valitukset suurista maksuista ovat, kuten jo sanottu, tyhjiä verukkeita, sillä mitkään uhraukset eivät ole liian suuret kun ne tulevat omaksi hyödyksi. Joka sanoo, ettei liitosta vielä ole mitään hyötyä, ajatelkoon hiukan sitäkin ettei Roomaa rakennettu yhdessä päivässä ja olkoon valmis itse ottamaan rakennustyöhön ja -kustannuksiin osaa, älköönkään odottako, että toiset aina kaiken suorittavat — niin kyllä pian huomaa ettei uhraukset ja ponnistukset turhaan ole menneet.

Siis, toverit! Jokainen meistä, suuret ja pienet, nouskoon paikallaan yhteisvoimin yhteistyöhön! Jokaisen velvollisuus on tilaansa parantaa ja yhtyneinä olemme lujempia kuin yksinämme. Paljo on meillä raivattavaa, vaan varma vakuutukseni on, että kun oikein suomalaisella tyyneydellä ja sitkeydellä, asiat tarkoin punnittuamme, työskentelemme, on voittomme varma. Näyttäkäämme siis ettemme vielä ole mainettamme pilanneet „Mustana kaartina“ — eikö myös suomalaisina!

Ergo.

Hvad är förbundet och hvarför böra vi tillhöra detsamma?

Vid årets början begynte, såsom en hvar af oss känner, vårt förbund, vårt hela landet omfattande sammanslutning, sin värksamhet. Länge hade det redan varit påtänkt, i en hast blef det ej häller satt i gång och tider komma nog ännu

att ätgå, innan detsamma är sätillvida fullbordat att det med skäl kan benämnas „Finska Typograförbundet“. Häröfver kan ej häller mycket förvänas, ty hela företaget är ju hos oss någonting alldeles nytt, någonting utländskt, hvilket man förr i tiden ej ens kunnat tänka sig, näml. att alla utöfvare af samma yrke, samma konst, inom hela landet skulle förena sig om att „draga i samma ända“ med förenade krafter och under samma fana, hvar och en på sitt håll arbetande för samma intressen. Just denna „nyhet“, i förening med vårt konservativa lynne anser jag vara det största skälet till att vårt förbund icke vunnit sådan anslutning man kunde hoppas. Allt nytt betraktas med misstroende blickar — man vill först se hvad det blir af — ty, man har härtills kommit till rätta utan något dylikt. — — —

„Hvad är då vårt förbund?“ detta frågar sig säkerligen mången, „hvad är dess ändamål och — framför allt — hvad nytta har jag af att tillhöra detsamma?“ I denna fråga försöker jag framlägga mina tankar, må hvar en göra så, kanske vi då vinna klarhet i saken, ty genom meningsutbyte utredas sådant bäst.

Om man följer med hvilken sak som helst i världen, märker man nog snart, att en person nuförtiden betyder föga, då däremot mänskligheten är stor. En ensam person får ej mycket till stånd, han lever och blir knappast bemärkt. Vår tid fordrar någonting stort, och för att åstadkomma dylikt måste vi på alla områden förena oss, slå ihop våra små krafter, för att med dem tillsammans åstadkomma något bestående. Hvar vore väl alla nutidens stora verk, om alla endast skulle dragit åt sitt håll? Redan i vårt äget yrke se vi dagligen exempel härpå. Den ena gör det ena, den andra det andra, den ena sätter och den andra trycker o. s. v. och härigenom åstadkomma vi mycket, som för en ensam vore nästan otänkbart. Dessa äro principerna äfven i våra förenings- och förbundssträfvanden. Samlade i förening äga vi flerfaldt mera energi och kraft att förbättra vår ställning än om vi äro spridda hit och dit, enhvar endast tänkande på sig själf. Olika åsikter, olika erfarenheter i samma sak mötas och besluten ske till allas gemensamma bästa och alla arbeta sedan som en man för att utrota möjligen befintliga missförhållanden samt förbättra ställningen — *måste* då ej någonting fås till stånd?

Häri hafva vi redan erfarenhet nog hvad våra svaga föreningar å sina resp. orter allaredan åstadkommit, som utan dem aldrig skulle blifvit gjordt. Då nu de på skilda orter arbetande föreningarna inom sina områden kunna få ändringar till stånd skulle icke då om dessa skilda föreningar ännu närmare förena sig och sträfva åt samma håll, uträta ännu mera. Just där ha vi förbundet. Enhvar af oss arbetar vid sin post, flere på orten sammanslå sina krafter och det hela sammansluter sig till ett stort nät, hvars olika trådar skötas af en gemensamt vald styrelse. Detta är en liten republik, där hvar och en har samma rättigheter och samma skyldigheter, samma yttrande- och rösträtt och samma fördelar som den andra. Om den ena är i nöd, äger han *vänt* att fordra hjälp af den andra och hvarens *plikt* är att hjälpa honom.

Förbundets stadgar redogöra tydligt nog, hvad ändamålet med vårt samarbete är, samt huru dess olika åtgöranden delas och förenas, hvarföre ett närmare utredande här icke är nödigt. Med några ord vill jag dock beröra en punkt, hvari mycken meningsskiljaktighet eller rättare sagdt okunnighet råder. Huru ofta hör man ej framhållas att nu kunde man ju godt skilja sig från föreningen, då man tillhör förbundet; ett uttalande, hvilket bevisar, att man ej ens besvärat sig med att genomläsa förbundets stadgar. Såsom det nog för hvar en måste framgå, är vårt förbund ett samband mellan de olika föreningarna, såsom dessa föreningar äro å sina resp. orter ett samband emellan medlemmarne. Förening eller klubb är en medlem i förbundet. Det hela stora åstadkommes alltså genom de enskilda medlemmarne i hvarje förening, hvarföre det är alldeles omöjligt att tänka sig att afdel-

ningarna och förbundet vore någonting skildt för sig.

För att åstadkomma någonting helt, som motsvarar sitt värkliga ändamål genom att vara ett samband för alla, är det nödvändigt att hvar och en tillhör detsamma. Sålänge ännu en saknas därifrån är det ännu ej hvad det är ämnadt att vara. Huru ofta hör man ej yttranden sådana som „inte är jag emot organisationen, nog är den bra, men jag har ej lust att tillhöra densamma, och ingen saknar mig där“ o. s. v. ofta ännu tilläggande „det finnes ju ännu många andra hvilka ej tillhöra den“ utan att ens nämna om dyra medlemsavgifter, m. fl. toma undanflykter. Sådana uttalanden visa fullkomligt huru litet man ännu förstår eller vill icke begripa hvad en sammanslutning egentligen är. Ingen människa kan dock vara partisk i en sådan fråga: antingen är han *emot* eller *med*. Den af oss typografer, som ej vill förena sig i samarbetet och ej vill tillhöra förbundet, är redan därigenom att han håller sig afskiljd från våra sträfvanden, men dock färdig att njuta frukterna af vår värksamhet, mot oss och förbundet. Redan därigenom att han ej tillhör organisationen, förminskar han det med en medlem och söndrar därvid helheten, försvagande våra förenade krafter och arbetsförmåga. Redan kännedomen om, att endast en del sammankommer till gemensamt arbete, medan den andra delen likgiltigt ser på — eller ännu sämre — motsätter sig de förras värksamhet, är ingalunda ägnadt att väcka intresse hos andra.

Beklagandena öfver höga avgifter äro, såsom jag redan nämnt, toma undanflykter, ty inga uppoffringar äro för stora, när de användas till ens eget bästa. Någon säger att af Förbundet är ännu ingen nytta, han bör dock tänka efter att Rom byggdes ej på en dag samt vara färdig att deltaga i byggnadsarbetet och kostnaderna men icke vänta på att andra alltid skola göra allt, så varsnas snart nog att uppoffringarna och ansträngningarna icke varit förgäfvade.

Därför kamrater! Enhvar af oss, stor eller liten, bör träda fram och deltaga med enighet i samarbetet. Hvar och ens plikt är att förbättra sin egen ställning och förenade äro vi starkare än ensamma. Mycket återstår att undanröjda, men min fasta öfvertygelse är, att om vi med äkta finskt lugn och seghet, efter noggrant öfvervägande, fortsätta vår värksamhet, är segern gifven. Lätom oss därför visa att vi icke ännu forlorat vårt namn såsom „Svarta gardister“ — samt icke håller som finnar.

Ergo.

Mikä on liitto ja miksi meidän tulee siihen kuulua?

Tämä on kysymys, joka välttämättömästi tulisi meillä kaikilla olla täysin selvillä. Mutta onkohan niin asianlaita? Ikävällä täytyy tunnustaa, ettei se siltä ainakaan näytä. Tätä osottaa poraiten se vitkastelu ja epäröiminen, jolla ammattilaisemme ovat liittomme yhtyneet, kuin myöskin se ajattelemattomuus ja välinpitämättömyys, jolla monet toverimme ovat siitä eronneet milloin minkin turhanpäiväisen syyn nojalla. Ja onpa paljon niitäkin, jotka ovat muiden mukana liittyneet liittoon, mutta jotka itse myöntävät, etteivät ole selvillä sen tarkoituksesta. — Koetan nyt tässä kykyni mukaan valaista asiaa niin yksinkertaisella, niin helposti tajuttavalla tavalla, että ymmärtämättömmänkin olisi helppo se käsittää.

Mikä on liitto?

Tämä nimi jo itsestäänkin ilmaisee sisältönsä, tarkoitustansa niin paljon, että sen luulisi olevan helposti tajuttavissa. Koetan kumminkin sitä tässä lyhykäisestii tarkemmin selittää. — Liitto on yhdistys, jonka jäsenet yhteisellä työllä, yhteisin voimin koettavat ja saavat aikaan sellaista, jota jokaisen yksityisen yksinään on mahdoton saavuttaa ja perille ajaa. Kun puhumme Suomen Kirjaltajaliitosta, niin on se tämmöinen yhdistys, liitto, johon me kirjaltajat olemme yhtyneet saavuttaaksemme niitä parannuksia ja muu-

toksia, joita olemme tarpeellisiksi havainneet. Tehdäkseeni asian helposti tajuttavaksi, vertaan liittoa täydellä syyllä ihmisruumiiseen, omaan ruumiiseemme. Tarkastakaamme sitä. Mitä nämme? Me huomaamme siinä koko joukon eriaisia, jäseniä, jotka kaikki ovat liittyneet yhteen ja toimivat yhdessä. Tarkastakaamme myös mitä he saavat aikaan yhteisellä työllään ja toiminnallaan. He saavat aikaan suuria, he saavuttavat tarkoituksensa ja muodostavat täydellisen, elävän olennon, ihmisruumiin, jota yhdenkään sen jäsenistä ilman toisten työtä ja apua olisi mahdoton aikaansaada. Samoin on Suomen Kirjaltajaliiton laita. Me olemme havainneet tarvitsevamme parannuksia monessa suhteessa ja tätä tarkoitusta saavuttaaksemme olemme päättäneet liittyä yhteen saadaksemme yhteisellä, yksimielisellä työllä aikaan sen, jota muuten on mahdoton toteuttaa. — Mutta jatkaaksemme asiaa täytyy meidän saada selville myöskin toinen kysymyksemme:

Miksi meidän tulee siihen kuulua?

Tarkastakaamme edelleen vertauskuvaamme, ruumiistamme. Mitä huomaamme siinä? Me huomaamme kuinka *kaikki* sen eri osat, jäsenet, ovat liittyneet yhteen. Jokaisen täytyy olla mukana, ei yksikään saa olla poissa ja jokaisen tulee tehdä tehtävänsä yhtä tarkasti, yhtä säännöllisesti, ei yksi saa olla toistaan välinpitämättömämpi. Kuinka käykään silloin, jos jokin osa, jäsen, joko pienempi eli suurempi, puuttuu ruumiistamme eli jostakin syystä tulee siitä erotetuksi? Helposti huomaamme kuinka se saa aikaan puutetta ja epäjärjestyä sekä tekee haittaa toistenkin jäsenten toiminnalle. Katsokaamme vielä kuinka käy silloin päämäärän, itse tarkoituserän kanssa. Se ei ole enää saavutettavissa, vaan on se jo perikadon partaalla, sillä ruumiimme ei enää silloin ole täydellinen, kokonainen olento, eikä voi siksi enää tulla, vaikka toiset osat, jäsenet kuinka ponnistelisivat. Siis yhden ainoan jäsenen puuttuminen tai aroaminen voi saattaa lukemattomien toisten työn ja ponnistukset hukkaan. — Aivan samoin on myöskin liittomme, Suomen Kirjaltajaliiton, laita. Me kirjaltajat olemme kaikki ikäänkuin saman ruumiin jäseniä ja siksi meidän on myös liittyminen yhteen samaan ruumiiseen, liittoon, sillä muuten emme voi tarkoitustamme saavuttaa. Elköön kukaan ajatelko, ettei siitä ole mitään haittaa liiton toiminnalle, jos vaikka pysynkin siitä ulkopuolella, kunhan en nimenomaan ryhdy vastustamaan sen toimintaa. Tämä olisi suuri erehdys. Esimerkistämme näimme, mitä se saa aikaan ja sen yhtäpitäväisyydestä myöskin liittomme suhteen voimme olla täysin vakuutetut. Samoin olisi myöskin tarkasti punnittava, ennenkuin erotaan liitosta, mitä haittoja ja hankaluuksia se voi saada aikaan ja ettei sitä tehtäisi kaikkien pikku- maisten, turhanpäiväisten asiain tähden. — Meidän *kaikkien* tulee siis kuulua liittoon ennenkuin voimme olla täysin varmat päämäärämme, tarkoituserämme saavuttamisesta, sillä muutamien harvojenkin poissaolo, erillään pysyminen — vaikka ei kokonaan ehkäisisikään sen toimintaa — tekee työllemme ja toiminnallemme sanomattomia vastuksia.

Asiasta olisi paljon pitemmältäkkin puhumista, mutta — kuten tiedetään — ei äänenkannattajamme tilakaan kovin liikoja siedä. Luulen kumminkin ylläolevasta asian edes osapuulle käyneen selville.

O.

Då man är „intresserad“ för samarbetet.

Inom vår förening har under långa tider alltid funnits på tapeten en fråga: „Huru få intresset att stiga?“ Det har försökts med diskussionsklubbar etc. — allt med samma resultat: dylika försök hafva upplammat och — slocknat! Samma öde drabbade äfven det senaste försöket.

För ungefär ett år sedan diskuterades inom H:fors Typ. Förening frågan om bildandet af sek-

tioner för de olika yrkesgrenarna. Frågan ansågs mycket viktig: det skulle i sin mån bidra till att organisationen motsvarade sitt ändamål samt isynnerhet skulle dessa sektioner för de olika yrkesgrenarna motarbeta förhastade beslut inom Föreningen. Det var ju solklart, att alla skulle ansluta sig till desamma. Den „gordiska knuten“ var nu löst — endast till verket! — Frågan hänsköts till Föreningens bestyrelse, hvilken vid lämpligt tillfälle ägde sammankalla medlemmarne och — ja, då återstod ju ingenting vidare, allt skulle gå för sig själf, precis som en väljusterad maskin —

Så var det för ett år sedan. Då kom förbundsfrågan, hvilken tog allas krafter i anspråk. Bestyrelsen ansåg, och det mycket riktigt, att sektionensfrågan under denna organisationstid icke borde upptagas, det skulle ju också varit för mycket på en gång, samt i sin mån endast bidra till att hoppa svårigheter i arbetet, som var svårt nog ändå. Det väntades alltså och tiden begagnades nog, så godt man det kunde, för förberedande arbeten. Nu hade ett år förgått, allt var klart, föreningen ägde öfver dubbla antalet medlemmar emot i fjor, och förbundsfrågan hade ju lärt alla att ännu bättre förstå vikten af en god organisation. Alltså, nu var den rätta stunden kommen. Bestyrelsen utsände därför ett sälydande, till alla utöfvare af grafiska yrken i Helsingfors, adresserat cirkulär:

„Typografernes Förening i Helsingfors är, såsom bekant, sammansatt af utöfvare af de grafiska yrkenas olika grenar. Densamma räknar bland sina medlemmar sättere, tryckare, stentryckare, litografer, kemigrafer m. m. Då enhvar af dessa yrkesgrenar äger en mängd olika sträfvanden, hvilka de bäst sinsemellan kunna klargöra, har Typografernes Förening, väl uppskattande den häraf föranledda lättnaden i samarbetet, redan under det sistförflutna året beslutat dela Föreningen i *sektioner*. Föreningens bestyrelse har ansett saken lämpligast kunna försiggå genom att bilda följande 4 sektioner:

- I. Sivilsättare;
 - II. Tidningssättare;
 - III. Tryckare;
 - IV. Stentryckare, litografer, kemigrafer m. fl.;
- hvilka såsom Föreningen underlydande afdelningar enhvar arbeta till fromma för sina resp. yrkesgrenar. Sålunda anser bestyrelsen våra gemensamma sträfvanden bäst vinna framgång.
- Föreningens bestyrelse uppmanar således ärade föreningsmedlemmar att noga öfvertänka saken samt att *mangrant* samlas till möten å föreningslokalen för att diskutera häröfver å följande tider:
- III. Tryckare: Fredag. d. 22 Okt. kl. 1/2 8 e. m.
I. Civilsättare: „ „ „ kl. 8 „
IV. Stentryckare, litografer, kemigr. m. fl.:
Söndag. d. 24 Okt. kl. 3 e. m.
II. Tidningssättare: „ „ „ kl. 4 „

„*Mangrant*“ hette det ju i cirkuläret, eller huru? Så blef det också! Af föreningens c. 300 medlemmar *tänkte* väl nog åtminstone hälften att komma, medan den andra delen ej ens gaf sig mödan att se efter hvad saken gälde. Men, resultatet, det är ju hufvudsaken. Allt gick mycket bra, bättre än man kunnat hoppas af typograferne. Det första mötet, tryckarnes var besökt af summa summarum 3 (säger tre) medlemmar, däri inberäknad en bestyrelsemedlem, hvilken „på ämbetets vägnar“ var tyungen att infinna sig. Detta var ju en lofvande början. Så kommo civilsättarne. Af de c. 200, som tillhöra Föreningen, hade 6 (sex) hörsammatt kallelsen. Det var med stor möda man fick 2 medlemmar valda till komitén, som skulle utarbeta stadgar för de olika sektionerna.

Så kom söndagen. Tidningssättare ha ju alltid visat sig äga ett synnerligen lifligt intresse för Föreningen, ofta ha frågor rörande nattarbetet o. dyl. förekommit. Kemigraferna och stentryckarne åter ha ju aldrig ägt något som helst samband sinsemellan, af dessa kunde man alltså hoppas det bästa. Tryckarne och sätterne skulle få skämmas, det var alldeles säkert. Näväl, tidningssättarne representerades af 4 (fyra) personer (resultat af mötet = 0) och kemigraferna samt stentryckarne sedan, de slog rekordet: de lyste totalt med sin frånvaro, ej ens den stentryckare, som är bestyrelsemedlem eller den kemigraf, som senaste sommar erhöill Föreningens stipendium, hade infunnit sig.

Så var det med den historien. Hr Ordförändens ord vid senaste månadsmötet, då resultatet för Föreningen tillkännagafs, att „detta kan anses som ett tydligt bevis på det synnerliga intresse för våra gemensamma sträfvaner, som f. n. besjalar hufvudstadens typografer“ innehöllo kanske mera allvar än mängden af de vid mötet närvarande då kunde tänka sig.

Snart stunda åter tiderna för förrättande af de olika valen. Vid något kommande möte skola redaktörer för vårt organ väljas samt kandidater till Förbundsstyrelsen uppställas. Sedan kommer det sedvanliga bestyrelsevalet. Det skall i sanning bli trefligt att se, hvem som vill offra tid och möda för en så intresserad och med sin tid följande kår som typografernes. — Och sedan undrar man ännu öfver att organisationen så litet kunnat uträtta. Hvems är felet?

Jussi.

Kirje Jyväskylästä.

Lokakuulla 1897.

Kaikkien hyvien harrastusten alalla on viime vuosina ollut suurempi yhteisyys huomattavissa. Ja puhuaksemme yksinomaan kirjaltajista, ovat hekin kaikkialla maassamme nousseet yhteistointaan, valvomaan sekä henkisiä että aineellisia etujaan. On perustettu uusia yhdistyksiä ja muutokin on entistä innokkaammin tartuttu asioihin käsiksi. Ja syytä siihen on ollut etupäässä kirjaltajilla. Ovathan meidän olomme sellaisella kannalla, että ne kaipaavat korjausta ja muutokin jo periaatteen vuoksi tulisi juuri kirjaltajain kulkea toisten ammattilaisten etunenässä, sillä sitähän vaatii jo se henkinen työkin, jota me toimeentuloksemme teemme.

Joku kipinä tuosta liikkeestä lienee aikoinaan pujahtanut Jyväskyläänkin. Täälläkin alettiin huomata, että kyllä kai meidänkin tulisi tositointaan ryhtyä, pysyäksemme edes vähänkään toisten mukana. Ja niin perustettiin viime vuoden huhtikuussa Jyväskylän kirjaltajayhdistys, jonka tarkoitus selvittää sääntöjen ensimmäisestä pykälästä, jonka siteeraamme tähän. „Jyväskylän kirjaltajayhdistyksen tarkoituksena on olla yhdysiteenä Jyväskylän kaupungissa olevain kirjapainon ammattiin kuuluvain henkilöiden kesken. Tätä tarkoitustaan koettaa se saavuttaa kirjapaino-ammattin kohottamisella ja kehittämällä, asettamalla keskinäiseen yhteyteen toisten kotimaisten yhdistysten kanssa, joilla on samanlainen tarkoitus sekä toimeenpanemalla keskustelukokouksia y. m. sivistäviä huvia ja juhlia“ *).

Näin tärkeäksi oli ajateltu sen yhdistyksen tarkoitus, josta nyt tulemme puhumaan. Jyväskylän kirjaltajayhdistys alkoi toimintansa hyvillä toiveilla. Sillä ei tosin ollut kuin kahteenkymmenen nouseva kokematon jäsenjoukko, mutta intoa huomattiin jo alussa olevan. Kokouksia pidettiin vähä väliä ja keskustelun alaisena oli monikin tärkeä kysymys. Huvipuolesta pidettiin niinkään huolta ja saatiin toimeen pari huvimatkaa ja iltama, joka pidettiin todellakin hyvään tarkoitukseen. Mutta into laimeni vähitellen. Sen sijaan, että olisi yhä enemmän innostusta viritetty, heittäydettiin melkein välinpitämättömiksi tärkeistäkin asioista. Toin tuskin saatiin ensimmäinen vuosikokous kunnialla pidetyksi. Esimiehen laatimasta vuosikertomuksesta tahdon vertauksen vuoksi mainita, että hyvillä toiveilla hänkin oli lopettavana ensimmäisen toimintavuoden, koskapa suvaitsi ennustaa tulisempaa virkeyttä alkavaa vuotta varten. Ja niinhän sitä toivoi jokainen, jolle yhteistyö on kallista.

Mutta mitenkäs kävi. Lisääntyikö asianharrastus tai pysyikö se edes entisellään? Eikö mitä. Sillä nyt on kulunut jo puolisen vuotta vuosikokouksesta, eikä Jyväskylän kirjaltajayhdistys ole näyttänyt toimintaansa edes pienimmässäkään teossa. Hyvät humalat ovat menneet siis hukkaan. Vai joko puheena-oleva yhdistys on kehittänyt ja kohottanut sitä siunattua kirjapaino-ammattia niin korkealle, että se suvaitsee levätä,

heittäytyä kokonaan uinailun valtaan. Tai jospa myös sivistyttävät hovit ja keskustelukokoukset y. m. s. ovat tehneet siksi hyvän vaikutuksen, ettei niitä enää kaivata. Tokkopa vain!

Jyväskylän kirjaltajayhdistyksen saa siis pitää kokonaan kuolleena — vai miten? En ota sitä oikein uskoakseni, koska yksityisten jäsenten olen kuullut usein yhdistyksestä puhuvan ja kyseävään toisiltaan: „Koskahan se kokous pidetään ja mitenhän sen vuosijuhlan viettämisen kanssa lienee... Se liitto-asiakin olisi loppuun käytävä... j. n. e. On näet lyöty asiat kokonaan laimin. Ei ole vietetty edes vuosijuhlaa, joka sääntöjen mukaan tulisi viettää ja josta jo vuosikokouksessa päätettiin. Ja entäs liitto-asia sitten! Kaikkialla maassamme ovat kirjaltajat liittoon yhtyneet, vaan meillä ei yhdistyksessä suvaita siitä puhuttavankaan! Kysymys on tosin monta kertaa otettu yhdistyksen kokouksessa (nim. viime vuonna) esille, mutta esimies, sen sijaan, että pitäisi asian puolta vointinsa mukaan, on aina sanonut tähän tapaan: Ei se liene vielä tarpeeksi selvä jokaiselle... Pannaan pöydälle!... Ja sen jälkeen se on kulkenut „pöydältä pöydälle“, niin että jos nykyään asiaa esimieheltämme kysäiseisi, vastaisi hän varmaankin: Veikkonen — se on jo pöydän alla!...

Ainakin neljän kuukauden aikana on useasti käyty herra esimiehen rauhaa häiritsemässä ja pyydetty, että hän kutsuisi kokoon yhdistyksen, mutta hän ei ole siitä tehnyt. Pari kertaa on nimenomaan huomautettu, että esim. liitto-asialla alkaa olla jo kiire, joten se olisi loppuun käsiteltävä. Vaan ei apua mistään — hyvin arvoisa esimies ei vain tahdo kutsua kokoon yhdistystä. Nähtävästi ajattelee hän sillä tavalla, etteivät ne (jäsenet) rohkene omin päin liittoon yhtyä, kun hän itse kaikessa viisaudessaan koettaa vointinsa mukaan vastaan ponnistaa. Vai enkö ehkä saisi kutsua edellämainitunlaista leväperäisyyttä, huolimattomuutta ja ennen kuulematonta velvollisuksiensa laiminlyömistä vastustelemiseksi mainitussa asiassa. — En halua tästä pitkiin puheisiin ryhtyä, vaan toivon, että yhdistyksen johtokunta viho viimeinkin ottaa asiat käsiinsä ja ensi työkseen toimittaa viralta pois nykyisen esimiehen ja „kruunaa“ julkisuudessa hänet sellaisella muistolla, joka hyvin sopii hänen menettelylleen.

Ansaitsee muutoin nyt jo julkisuudessa kysyä: Millä oikeudella Jyväskylän kirjaltajayhdistyksen arvoisa esimies, **faktori G. J. Johansson**, rohkenee vastustaa esim. liitto-asiassa? Luuleeko hän todellakin, että hänen vaakakuppinsa tšekäläisiin oloihin verraten painaa niin paljon, ettei täällä ilman häntä voida liittoon yhtyä. Turhaa! — Ja sitten olisi hyvä tietää: Millä oikeudella hän on laiminlyönyt yleensä kaikki ne pyynnöt, joita on tehty kokousten aikaansaamiseksi? Herra Johansson ei ehkä ole ottanut huomioon, mitä hänestä Jyväskylässä ja koko Suomessa ajatellaan ja tullaan ajattelemaan.

Joo — joo — kyllä siinä tarvitsee tehdä monta suurta keksintöä, ennenkuin nämät asiat ovat häneltä oikealla tavalla selvityksen saaneet.

*

9½ tuntinen työpäivä on otettu käytäntöön täällä Gummeruksen kirjapainossa. Muissa painoissa ei tietääkseni vielä ole esimerkkiä seurattu, vaan ehkäpä se piakkoin alkaa vaikuttaa. Mainitsemista ansaitsee kyllä, että Keski-Suomen kirjapainossa on kesäisin pyytämättä lopetettu työ kello 7 illalla, vaikka on ollut kiireellisiä töitäkin. ?????????

Liiton alalta. Från förbundsområdet.

— **Vid Typografernes förenings i Hfors månadsmöte** söndagen den 24 okt. meddelade bestyrelsen, att intresset för bildandet af sektioner för de olika grafiska facken visat sig vara lika med noll. Vid de utlysta mötena för grundandet af sådana, närvaro vid tryckarnes möte 3 personer, vid civilsättarnes 6, vid litografer-

nes, stentryckarnes och kemigrafernes ingen, och vid tidningssättarnes 4. Värkligen uppmuntrande för föreningens bestyrelse till nya ansträngningar. Äfven meddelades att tre nya medlemmar anmälts i föreningen.

I de på dagordningen stående frågorna beslöt föreningen, att den s. k. grundfonden, bestående af omkring 167 mk, skulle för att underlätta kassörens bokföringsarbete öfverföras till reservfonden. Från fackafdelningarnas centralkomité hade till mötet insändts följande tvänne frågor för att diskuteras och besvaras. Första frågan lydte: „Bör arbetarekåren anställa en ombudsman, hvilken genom föredrag och på annat sätt vid möten och andra tillfällen skulle klargöra arbetarefrågan samt agitera för anslutning till föreningarne? a) anses ett sådant ombud vara af behovet påkalladt? och b) om så är, med huru stor del kunde föreningen delta i de härigenom uppkomna utgifterna?“ På denna fråga hade föreningens bestyrelse affattat följande svar, som upplästes och af föreningen godkändes. „Bestyrelsen uttalar som sin tanke, att anställandet af sådant ombud nog vore af behovet påkalladt, men kan i saken tills vidare från Typografernes förenings ingenting göras så länge vår organisation ännu behöfver alla våra medel och krafter. Andra frågan: „Böra några åtgärder från arbetarne vidtagas för afskaffandet af starka drycker från arbetaresoiréer och andra arbetarestillningar, för att dessa skola motsvara sitt ändamål? Och hvilka åtgärder vore de lämpligaste?“ På frågan hade bestyrelsen formulerat följande svar, som likaledes af föreningen godkändes: Bestyrelsen uttalar som sin åsikt, att så länge arbetarekorporationerna äro tvungna att för sina nöjeställningar använda allmänna lokaler, där restaurationsrörelse finnes, föga eller intet kan göras till saken; men vill framhålla, att arbetareföreningarna borde värka därhän, att gemensam nöjeslokal skulle åstadkommas, där arbetaren utan att vara beroende af enskild restauratör kunde få sin vilja gällande“.

— **Turun Kirjaltajayhdistyksen** kokouksessa sunnuntaina lokak. 24 p:nä valittiin yhdistyksen puheenjohtajaksi paikkakunnalta muuttaneen hra K. F. Hagmanin sijaan, hra M. Molodkin. Johtokuntaan valittiin hra Salmisen sijaan, joka oli eronnut ja hra Molodkinin sijaan, joka ennen oli ollut johtokunnan jäsen, mutta nyt, kuten mainittu, valittiin puheenjohtajaksi, herrat J. Ahlgren ja J. Vahl. Huvitoimikuntaan valittiin, niinkään hra Salmisen sijaan, joka siitakin oli eronnut, hra Ojala.

Annettiin johtokunnan toimeksi tiedustella raittiusyhd. „Hoppetila“, josko ensi vuoden alusta saadaan pitää kokouksia sen huoneustossa.

Lakkautettavaksi päätetyn „satunnaisten menojen rahaston“ varat päätettiin jakaa niin, että vanhuusrahostolle annetaan 100 mk ja Turun kirjapainofaiturien sairas- ja hautauskassalle 100 mk sekä loput yhdistyksen omaan kassaan.

Kokouksessa oli saapuvilla 16 jäsentä.

Uutisia. Notiser.

— **Kuollut.** V. k. 2 p. kuoli Kuopiossa pitkäikäistä keuhkotautia sairastettuaan kirjaltaja Kustaa Oskar Toivanen 26 vuoden iässä. Vainaja työskenteli O. W. Backmanin kirjapainossa, jossa tuli ulosoppineeksi v. 1894. Että vainaja oli työtoverien suosima, osoittaa sekin, että lukuisa joukko työtovereita oli saattamassa hänen maallisia jäännöksiään viimeiseen leposijaansa v. k. 6 p. Ruumiin siunattua lauloi lauluseura erään virren värsyn ja „Integer vitaen“ suomeksi. Hautakummulle laskivat seppeleitä kirjaltajat hra L. Lyytikäinen työtoverien puolesta, hra O. Styf kirjanpainaaja O. W. Backmanin puolesta ja hra O. Räisänen Kuopion kirjaltajayhdistyksen puolesta, jonka johtokuntaan Toivanen aikoinaan oli kuullut.

*) Kirjoittajan kurssi-veeraama.

— **Faktorit.** Faktoriksi Uoti ja Grönroosin uuteen kirjapainoon Porissa on otettu hra *I. Partanen* Tampereelta. Hra P. on ennen ollut faktoriina m. m. Tampereen Uutisten ja Majlund ja Lyytisen kirjapainossa Tampereella.

T. k. 1 p:stä muuttaa Haminan Kansankirjapainon faktori *Gust. Bergroth* alifaktoriksi Kuopion Uuteen kirjapainoon ja viimeainitun kirjapainon alifaktori *Yrjö Valkonen* taas faktoriksi Kansankirjapainoon Haminaan.

— **Yhteiseen illanviettoon** kutsui Kuopion Uuden kirjapainon isännistö työväkensä lokak. 2 päivän iltana sen johdosta, että uudet työhuoneet olivat jo silloin jotensakin valmiit. Illanvietto alkoi V. P. K:n soittokunnan soitolla sekä kaupak. joht. K. Brofeldtin alkupuheella, jossa hra B. m. m. kiitti rakennusmestari P. Pitkästä ja hänen työmiehiään, jotka olivat myös tilaisuudessa läsnä, siitä että he olivat heille uskotun työn kunnollisesti suorittaneet. Hra P. vastasi puheeseen sekä toivoi onnea isännistölle ja niille, jotka näissä huoneissa tulevat työskentelemään. Ohjelman lisäksi piti faktori E. Vainio esitelmän „järjestyksestä kirjapainoissa Saksan maalla“ ja toimittaja P. Brofeldt luki ennakkolta kirjoittamansa leikkilisen ja hauskan uutisen mainitusta illanviettämisestä. Virvokkeita, voileipiä y. m. oli myöskin toimitettu pitkälle pöydälle, joita soiton ja laulun väliin kajahdellessa vikkelästi nautittiin. — Kun tilaisuuteen sai vielä itsekukin kutsua naisystävänsä, kului ilta näissä uusissa huoneissa vilkkaasti tanssissa varsin hauskaasti aina aamupuoleen asti. Lopuksi kiitti kirjaltaja J. A. Hovi kirjap. työväen puolesta arv. isännistöä tästä heidän toimeenpanemastaan illanvietosta sekä toivoi onnea heille ja kirjapainolle eteenkinpäin.

Uusia huoneita tuli rakennetuksi 4, nim. 2 suurta huonetta yläkertaan latojia varten ja 2 alakertaan, johon sijoitetaan painon puoli, eikä kirjansitoma-osasto, niinkuin ennen on mainittu. Yksi uusi pikapaininkin kahden entisen lisäksi on saapunut kirjapainoon tänä syksynä ja toista pienempää muunlaista painokonetta kuulutaan hommattavan.

— **Helsingin kirjaltajain yhdistyksen iltamaan** Kaivohuoneelle v. k. 17 p. oli saapunut väkeä koko lailla. Ohjelmankin oli juhlatoimikunta puuhannut erinomaisen hauska ja monipuoliseksi, joten iltama oli kaikille sinne saapuneitten mieleen. — Sopinee toivoa, että taas pian saamme olla tilaisuudessa mainita juhlatoimikunnan puuhaamassa tällaista toverillista iltamaa.

— **I uppsatstävlingen**, till hvilken hade inkommit 7 täflingskrifvelser, 4 från H:fors, där af en svensk, 2 från Borgå och 1 från Uleåborg, alla finskspråkiga, samt dessutom ännu en från H:fors men efter den bestämda tiden, hvarför den ej kom i betraktande vid prisutdelningen, erhöil första priset signaturen „Ergo“ (*E. J. Ehnberg*) från H:fors, andra priset märket „O.“ (*O. Korhonen*) från Borgå. Närmast dessa blef sign. „Yritys“ (*J. J. Harju*).

— **Accidenssättningstävlingen.** Såsom prisdomare vid denna täfling fungera: hrr *E. Oldenburg* och *C. F. Bernström* i Stockholm, hr *Wald. Zachrisson* i Göteborg, hr *H. Scheibler* i Kristiania samt hr *Martius Truelsen* i Köpenhamn.

Bedömandet sker enligt af komitén fastställt formulär sålunda, att hvarje prisdomare har att åt de särskilda förslagen tilldela 1—5 points för originalitet, för totalvärkan, för satsteknik, för lätthet i utförandet, för stil i utförandet och för färgharmonii. De med högsta pointtalen bedömda korten tilldelas pris.

Prisutdelningen kommer antagligen att äga rum vid nästa månadsmöte.

— **Egendomliga motiveringar.** Med denna rubrik ingår i T:bl. som ledare ett uttalande mot tvänne talares yttranden i studentfrågan vid Typ. föreningens möte den 26 september och hvilka yttranden helt och hållet vanställda och sammanblandade ingått i någon af de dagliga tidningarna. Vi vilja icke yttra något i själfva frågan, som re-

dan tillräckligt blifvit omtuggad, utan öfverlämna det åt nämnda medlemmar att bemöta, vi önska endast lägga vår gensaga mot det sätt att pricka enskilda personer såsom orsak till, att mötets beslut gick i sådan riktning som kanske för T:bl. var mindre i smak. Detta är desto klandervärdare, enär T:bl. icke ens vårdat sig om att ha en referent vid mötet, utan bygger sitt uttalande på ett referat, i hvilket icke ens namnen voro rätt återgifna, samt genom lösryckta sater genom hvilket det är lätt nog att få dem i orätt ljus. Vi tro att denna taktik, om den upprepas, att låta enskilda personer få umgälla för ett helt mötes beslut, mycket snart skulle afskräcka mången från att uttala sig i frågor, af mycket större vikt än den nu behandlade.

T:bl. yttrande om nödvändigheten af nya element i yrket, godkänna vi såtillvida hvad tolerans beträffar, och hvilket nu, att döma af ofvanordade uttalande, värkligen synes vara af behofvet påkalladt.

— **En hälsning** från franska typografer i Bordeaux, till alla ryska kolleger med anledning af presidentens gästande i Petersburg och alliansen med Ryssland, har äfven tillsändts Typografernes förening i Helsingfors. Den har formen af ett telegram som adresserats till Schroeders tryckeri i Petersburg. Telegrammet, jämte typografernas i Petersburg svar, som äro affattade på franska språket, ha tryckta kringspirdts öfver hela Ryssland samt hafva följande lydelse:

„Bordeaux, 2 Sept. 1897. Arbetarne jämte alla vid tryckeriet Gonouilhou anställda personer djupt rödda af det oförgätliga mottagande Ryssland beredt sin syster och allierade Frankrike, i presidentens person, rikta till personalen å Schroeders tryckeri äfvensom till kollegerna i alla Rysslands städer, uttrycket af vår brinnande och oföränderliga vänskap samt räcka våra händer till en broderlig ofvämning. — Personalen“.

„Bordeaux, Tryckeriet Gonouilhou. — Djupt berörda af eder nations uttryck af uppriktig vänskap och af alliansen, ha vi delgifvit eder adress åt våra arbetskamrater. — Med anledning af denna historiska händelse, sända vi till alla våra kolleger de hjärtligaste lyckönskningar och hoppas att minnet af de förgångna festerna skall förena oss till ett fredligt arbete för civilisationen framgång, konstens och vetenskapens blomstring. Lefve Frankrike! — Lefve Faure!“

— **Haandbog i det moderne Reklamevesen.** För att äfven flertalet lärlingar inom yrket må kunna skaffa sig ofvannämnda värk har priset för detta nedsatts till hälften eller 85 penni pr häfte. Häftena som blifva 6 å 7 st. till antalet, utkomma med omkring 2 månaders mellanrum och kunna rekvireras hos hr A. Karjalainen, Simelii tryckeri, Helsingfors. Första och andra häftet kan nu genast erhållas.

— **Bröllop.** Den 16 oktober sammanvigdes sätтарinnan fröken Aina Lindstedt och sätтарaren Sigfrid Pettersson. Fröken L. som är den enda sätтарinnan på Centraltryckeriet, fick af personalen därstädes som lysningspresent emottaga en dyrbar lampa.

— **Kristinestads tryckeri** har i dagarna „utvidgats“, i det att med ångfartyget „Frej“ från Tyskland ankommit en accidenspress. Tryckeriet är nu i stånd att utföra äfven „mindre arbeten“, medd. K.r.t. — Storartadt!

— **Aftal** om tryckningen af den nya finska tidningen i Gamlakarleby har träffats med R. E. Bergs tryckeri på orten.

— **En soirée** för typografförbundets invalidfond kommer Förbunds-afdelningen i Mariehamn att föranstalta. I sanning ett efterföljansvärdt exempel för andra orter i landsorten, hvilka hitils icke visat det minsta intresse för fonden.

— **En timskrifvare.** Underfaktor S., sedan gammalt välkänd genom allehanda fuffens, har nyligen åter ertappats för ett streck som förtjänar att omtalas. Utom andra göromål åligger honom äfven att kontrollera elevernas öfvertidstimmar samt utdela deras löner, hvilket han också förstätt att fullgöra på följande för sig angenäma sätt:

En aflöningsdag hade eleverna att utbekomma likvid för 20 timmars öfvertidsarbete, men hr S., som är litet lombohd, hade uppfattadt talet litet galet, samt utbetalade endast för 18 timmar. Eleverna, som äfven förut erhållit mindre än dem tillkom, funno detsamma i längden blifva föga behagligt, hvarför de å sin sida beslöto att kontrollera sin herre och mästare. De anmälde förhållandet å ort som vederbör. Vid undersökning af aflöningsräkenskaperna, befanns att elevernas öfvertid var upptaget till — 23 timmar. Tablå!

Att förhållandet väckte ett icke ringa upprende, kan lätt förstås. Ty det fordras icke så litet geni, att plocka två fåglar på en gång. Det blef nu en tids parlamentering, men slutet på historien lär dock blifva afsked från befattningen.

Äfven eleverna ångrade bittert sitt tilltag sedan hr S. förklarar på sin behagliga tyska brytning: „hvarför skulle ni göra det, jag behöfde pengar och därför . . .“

Vi vilja endast påpeka att mannen ifråga ännu fortfarande finnes upptagen på H:fors Typografförening och Förbundets medlemsförteckning. Hvad härvid bör göras inses väl utan vidare.

— **Sedeltryckeriet.** Från nästa års början kommer såsom känt Finlands bank att låta trycka nya sedlar. Sedlarnas ena sida skall tryckas i England, den andra sidan af aktiebolaget F. Tilgman härstädes. Papperet som kommer att användas till de nya sedlarna är af det s. k. Österrikiska patenterade stålpaperet.

— **Oförsvarligt.** Vid ett af H:fors Stadsfullmäktiges senaste möten, behandlades bl. a. frågan om „åtgärder för den lägre arbetareklassen“. Vid ett så viktigt spörsmål rörande arbetarne hade man väntat att stadens båda arbetarrepresentanter, hrr Solman och Lindeberg, hade varit närvarande, men hvilket ej var fallet. Sådan likgiltighet är oförsvarligt!

Sekalia. Svibel.

— **Ammattikieltä.** Suomalaisen ammattisanaston käytäntöön ottaminen olisi varmaankin monessa suhteessa tervetullut asia. Kun kerrankin saataisiin ammatissamme käytäntöön sanasto jokaisen suomalaisen kielen mukainen, niin ei kai silloin tarvitseisi kuulla seuraavan tapaisia, — varmaankin Rengon kielestä lainattuja — „ammattisanoja“.

Eräässä sydän-Savon kirjapainossa neuvoo taituri vastatullutta oppilasta:

— Kuuleppas Pekka! Otappas „reppi“ kätees ja pura „halveetta“ „rahtuuriin“, vaan kato, ettei kasti tule „viplatuks“, varsinnii, ettei „paitasia“ mä „vyyrkanti-vakkiin“. „Vaktor“ jos älyää, niin vetelöö „teekillä“ pitkin kinttuja.

Invalidfonden. — Vanhuusrahassto.

18¹/₁₀97.

Nya Pressens tr. — Nya Pressenin kirjap.	13: 25
Simelii tr. — Simeliuksen kirjap.	7: 50
Finska Literatur. tr. — Suomal. Kirjall.	
Seuran kirjap.	5: 30
Centraltr. — Sentraalip.	3: 05
Uusi Suometar.	3: —
Weilin & Göösin tr. — Weilin & Göösin kirjap.	3: —
Frenckells tr. — Frenckellin kirjap.	2: —
Tilgmans tr. — Tilgmannin kirjap.	1: 90
Petterssons tr. — Petterssonin kirjap.	1: 70
Hufvudstadsbladets tr. — Hufvudstadsbladets kirjap.	1: 25
Päivälehtis tr. — Päivälehtien kirjap.	1: 24
Salzensteins tr. — Salzensteinin kirjap.	—: 20
Arvidsons tr. — Arvidsonin kirjap.	—: 20
Senatens tr. — Senaatin kirjap.	—: 15
Typografernes förening. — Kirjalt. yhd.	—: 5

Summa 43: 79

C. A. Bernström.

Muistakaa Vanhuusrahassto!

Helsingissä 1897.

J. Simeliuksen perillisten kirjapaino-osaakeyhtiö.